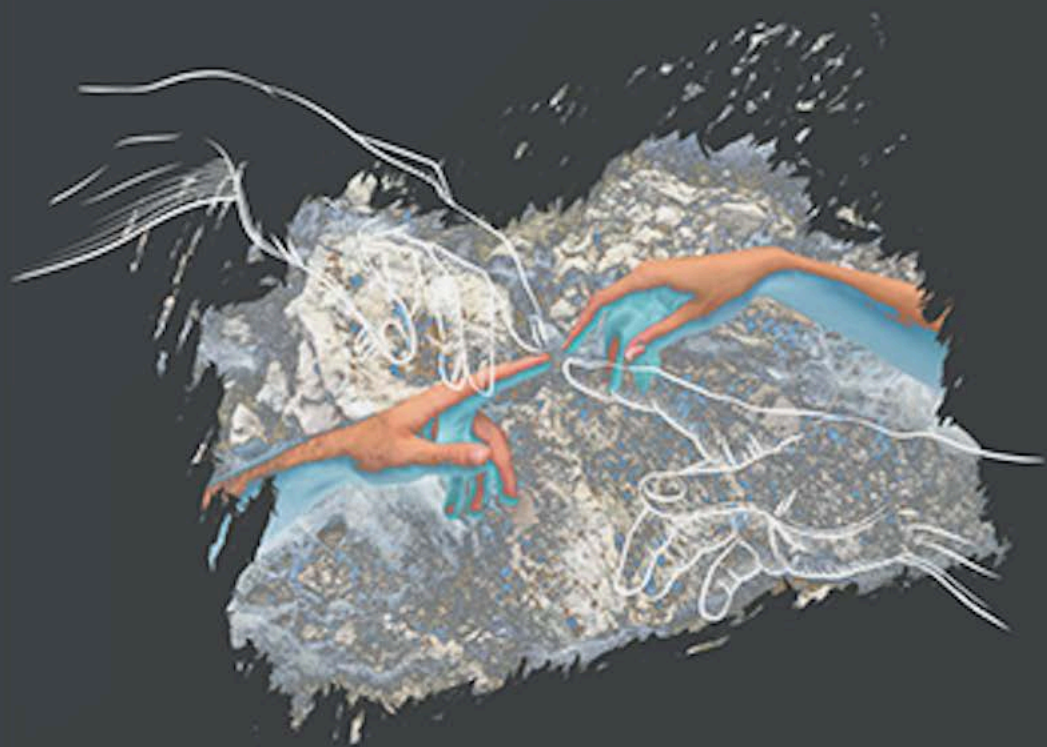

MEDIAACE

Petr Bazger

● — pointa

Mediace

Vyšlo také v tištěné verzi

Vyrobeno pro společnost Palmknihy - eReading

Petr Bazger

Mediace – e-kniha

Copyright © Pointa, 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

MEDIACE

Petr Bazger

ISBN 978-80-765-0014-3 tištěná kniha
ISBN 978-80-765-0015-0 ePub
ISBN 978-80-765-0016-7 Mobi
ISBN 978-80-765-0017-4 PDF

Děkuji rodičům, sestře, přátelům, spolupracovníkům na knize (redaktorce Janě, korektorce Evě a grafikovi a sazeči Jirkovi), lidem z nakladatelství (Veronice a Jackovi) a lidem, kteří v rámci předprodeje podpořili tuto knihu. Jmenovitě všem „spolupachatelům“ knihy: Jitce Hruškové Šmejkalové, Ondřeji Štantejskému, Ivaně Vaňkátové, Janě Jabůrkové, Viktoru Bazgerovi, Drahomíře Bazgerové, Marii Moler, Štěpánce Radikovské, Monice Ouřadové, Vladislavu Neumannovi, Ludmile Stuchlikové, Květoslavě Kalinové a Milanu Kachlikovi.

Chtěl bych rovněž poděkovat Probační a mediační službě, kde mi bylo ctí pracovat a poznat, že její pracovníci odvádějí smysluplnou práci, která není tolik vidět.

Spisovatel potřebuje inspiraci a někoho po svém boku. Proto bych chtěl poděkovat i Tobě, Moni, a při této příležitosti Tě požádat o to, co jsi propůjčila této knize.

*K čemu může vést náhodná tragédie,
která z jednoho člověka udělá pachatele
a z druhého obět?
A co nám to může prozradit o nás?*

Jedinou reálnou postavou v knize je Russ Kelly. Při líčení životního příběhu náctiletého vandala jsem využil jeho knihy *From Scoundrel To Scholar... The Russ Kelly Story* a několika veřejně dostupných článků na internetu. V České republice není tento případ moc známý, přesto měl značný dopad na některé trendy v moderním pojetí justice v naší části světa. Ostatní postavy jsou smyšlené, ale v jádru velmi pravdivé.

ELMIRSKÝ PŘÍPAD

Dva náctiletí se v Elmiře dopustili vandalství¹

ELMIRA – Dva náctiletí byli obviněni z výtržnictví v souvislosti s řadou vandalských útoků u nás ve středu brzy zrána.

Místní policie sdělila, že obdržela 23 stížností týkajících se ničení majetku a že celková škoda se odhaduje na 3 000 \$. Udání se začala objevovat ve středu v sedm hodin ráno a dva mladíci byli brzy nato vzati do vyšetřovací vazby.

Vandalský skutek nahlášený mezi třetí a půl sedmou hodinou ranní zahrnoval 24 rozřezaných pneumatik, zničený semafor, tři rozbitá čelní skla u aut (a řadu bočních), výkladní sklo v pivním krámku (a další rozbitá okna v kostele a na rodinných domech), kříž vytržený z kostelní vývěšní tabule, proražený člun (a přívěs na člun převrácený na ulici), proražený chladič u auta, rozřezané sedačky v autech a zničený zahradní altán.

Obvinění ve spojení s tímto incidentem jsou R. D. K., 18, z RR 5, Mount Forest a P. L., 18, z 5 Ratz St., Elmira.

Jmenuji se Russ. Jsem jedním z těch dvou obviněných. Určitě byste ve svém okolí našli někoho podobného. Mohl bych... Ne, jsem jedním z nich. Jsem ten, před kterým raději přejdete na druhou stranu chodníku, ten, o kterém se mluví jen za jeho zády, ten, který si nezaslouží odpuštění. Taky mě už nenávidíte? Máte proč. Ale já jsem sám sebe nenáviděl daleko víc. V životě jsou různé pravdy. A tohle byla jen jedna z nich. Pravda novinového článku. Skutečnost vytržená z kontextu. Co takhle pravda o mně? Zajímá vás vůbec?

1 Deník K-W Record z 23. května 1974, strana 4.

Mohl bych vám vyprávět o jednom z osmi sourozenců. Byl jsem třetí nejmladší. O idylickém dětství na farmě. Teda, moc vzpomínek na tu dobu nemám, ale co může být pro malého kluka podnětnějšího než spousta nejrůznějších malých a velkých zvířat kolem? Chovali jsme krávy, prasata, ovce, kuřata a pár koní. Sto akrů půdy táta využíval taky k pěstování různých plodin – okurek, kukuřice, obilí. Vedle vlastního hospodářství byl zaměstnaný jako mechanik a opravoval hlavně těžkou techniku. Z toho období mi zůstalo už jen pár vzpomínek. Vybavuji si, jak jsme se s bráchou ptali našich, když šli do stáje, co tam jdou dělat. Odpověděli, že zocelovat selata². O to jsme s bráchou rozhodně nechtěli přijít, a tak jsme vběhli do domu a každý popadl jednu starou žehličku. Žehlení selat rozvířilo náš zájem a fantazii. O chvíli později jsme stáli ve stáji s žehličkami připravení zúčastnit se této – pro nás nové – práce. Oba rodiče na nás a na to, co jsme drželi v ruce, s údivem zírali. No jasně, zocelování selat. Záhy jim bylo jasné, že jsme zocelení doslova pochopili jako žehlení, i když se v podstatě jednalo jen o preventivní injekce selatům. A údiv vystřídal hurónský smích. Vybavuje se mi rovněž vzpomínka na mou nejstarší sestru. Dokonale si ochočila jedno jehně jako pejska. Říkala mu Paul a všude s ním chodila. Paul si dokonce občas vlezl i do postele. Mám ještě několik fotek, kde přikrytý Paul klidně oddechuje pod peřinou s některým z dětí.

Táta mi umřel, když mi bylo šest. Bylo to den po Vánocích. Máma seděla v kuchyni za stolem a plakala. Byla tam sou-

2 Použili doslova výraz „to iron the piglets“. Sloveso „to iron“ znamená v prvním významu žehlit.

sedka a utěšovala ji. Proč pláčeš, mami, ptal jsem se jí. Tátovi prasklo srdce a mně začalo okorávat. To jsem ale tehdy ještě netušil. Dělo se to totiž pozvolna a nenápadně. Další Vánoce už byly bez táty. Věděl jsem jediné. Ve 38 letech by nikdo neměl umírat. A už vůbec ne tátové!

Mámě zůstalo osm hladových krků. Pět synů a tři dcery od tří do patnácti let. Nebylo možné udržet farmu v chodu, a tak jsme ji prodali a přestěhovali se do Mount Forestu. Brzy jsem poznal, že život není procházka růžovým sadem a že pokud chci nějaké peníze, musím si je vydělat. V osmi letech jsem začal své první „podnikání“. Poštou jsem si objednal semena květin a zeleniny, přecenil jsem je na vyšší částku a prodával. Byl to dobrý přivýdělek, ale pouze na léto. O Vánocích, když mi bylo devět, matka onemocněla a dalších pět měsíců strávila v nemocnici. Já i sourozenci jsme byli umístěni do pěstounské péče. S bratrem Patem nás dali k jednomu staršímu páru v Guelphu. Pamatuji se, že jsme cestovali v noci a netušili, kam jedeme. Báli jsme se. Tu scénu vidím jako dnes. Otevřené dveře nás zvou dovnitř. Vidím šedovlasého muže sedícího za stolem v kuchyni. Podíval se nám zpřímá do očí a zeptal se: „Kouříte?“ Bratr byl jen o rok starší než já. Oba jsme jedním hlasem odpověděli: „Ne, nekouříme.“ Starý muž přitakal: „To je dobře. Aspoň nemusíme kupovat víc cigaret.“ Byli jsme šťastni, když jsme se po matčině propuštění zase všichni vrátili domů.

Ve dvanácti jsem roznášel ranní výtisky The London Free Press. Byla to šílená práce. Vstával jsem v pět ráno. Musel jsem doručit šestatřicet výtisků novin do domácností ve vzdálenější části města. A to bývalo v zimě i pětadvacet stupňů pod nulou! Navíc jsem musel všechno stihnout ještě před

školou. Kontakty na tyhle zákazníky se mi hodily později, když jsem si v bazaru pořídil sekačku na trávu. Účtoval jsem si pětasedmdesát centů až dva dolary za posekání rozlehlého trávníku. Byl jsem na sebe velmi hrdý, protože jsem sekačku brzy splatil, z části výdělku jsem kupoval mámě dárky a ještě mi zbylo, abych si od třinácti začal kupovat oblečení. Postupně jsem si přibíral další práce. V patnácti jsem byl v devítce a v létě jsem dostal příležitost pracovat v turistickém táboře. Přišel jsem si na dvacet dolarů týdně! Zdálo se, že to bude nejlepší léto mého života, a stalo se tím nejhorším. Události toho dne si vybavuji zcela přesně. Byla středa. Měl jsem tehdy za úkol dokončit přesazování šedesáti stromků z hustého křoví do nové kempovací zóny. Bylo příšerné horko. Zavolał si mě šéf a oznámil mi něco, co jsem nemohl pochopit, čemu jsem nemohl uvěřit. Svět se mi proměnil v hrad z písku, který právě zborčila přílivová vlna. Dvacátý první červenec byl dnem úmrtí mé matky.

Jmenuji se Russell. A toto je ta jiná pravda. Pravda o bolesti. Moje pravda. Myslíte si, že jen hledám výmluvy a omluvy? Tak kolik bolesti myslíte, že unese patnáctiletý kluk?

Část první ZLOČIN A...

„Vážení pozůstalí,
schválně, kdo je rozmašřuje líp?“

1

PACHATEL VYPRAVUJE

PO NEHODĚ

*Vážení pozůstalí... Vážení pozůstalí? Uplynul další týden a já nenapsal ani řádku. E-mail, esemeska, sociální sítě ani jiné vymoženosti dvacátého prvního století v tuto chvíli nepřicházejí v úvahu. Je to osobní. Až příliš osobní. Proto dopis. Chvilí jsem váhal, jestli ho napsat v ruce, nebo na kompu. Můj „krasopis“ toto dilema vyřešil za mě. Myšlenky mi pobíhají všude možně, což psaní vůbec nepomáhá. „Milí“ je hloupost a „vážení“ není o moc lepší. Proč je to tak těžké? Protože jsem debil. Nenávídím se. Všechno, úplně všechno ve svém životě jsem zahodil. Aspoň tehle dopis by mohla být jediná správná věc. Nikdo mě však nikdy nepřipravil na to, že ho budu psát. K čemu mi teď jsou ty nekonečné hodiny strávené ve škole? Dnes už ho musím dopsat. *Vážení pozůstalí... Vím, že se jmenují Mládkovi. Je to už přesně patnáct dní, co se to stalo. A patnáct mu zhruba mohlo být... Paní Mládková a pane Mládku, promiňte mi to. To já jsem vám zabil syna.**

Napadlo mne, že bych Mládkovy osobně navštívil. Co by následovalo? *To je on! Vrah! Život za život!* Nemluvě o těch

nenávislných pohledech. Jak by ve stejné situaci reagovali mí rodiče? Dělají, jako by se nic nestalo. Jen nemám nikam chodit, s nikým mluvit a být doma. Všechno prý bude dobré. Nic nebude dobré. Naštěstí na vejšce máme zkuškové. Nedokážu si představit, že bych teď někde seděl mezi lidmi. Už tak mám pocit, že každá hlava otočená směrem ke mně si mě důkladně prohlíží, jako bych měl na čele vytetované, co jsem provedl. A co si mezi sebou neustále vykládají? Přitom se mě nikdo otevřeně nezeptá. Proč?

Pořád se mi zdá tentýž sen. Jako zběsilý běžím pryč z domu. Pak zakopnu. Padám a ruce instinktivně pokládám před sebe. Místo do země se však zaboří do obličejce toho sraženého kluka. Vidím jeho vyděšené oči. Koukají se na mne. Tělo má mrtvolně pokroucené. Ty oči jsou však živé. Alespoň do chvíle, než do nich zajedou mé prsty. Jsem celý od krve. Kluk zmizí a já v rukách držím šcorpiona. Trhnu sebou. V tu chvíli se vždycky probudím.

„Pavle, jedlo,“ slyším matčin hlas.

Sejdu do kuchyně. Prohlíží si mne, jako by mě snad nikdy neviděla. Táta polkne a odhlení si. Tohle dělá pokaždé, když hodlá něco říct, a přitom se mu do toho vůbec nechce.

„Povez mu to,“ řekne matka velitelsky. „Tak já mu to povjem sama. Vemeš si advokáta.“

Právník nikomu život nevrátí. Pane Mládku, paní Mládková, kéž bych vám mohl vrátit syna.

Mám jim popsat, co se vlastně stalo? Od čeho začít? Možná od toho stupidního nápadu s oslavou narozenin. Prvního srpna mi bylo jednadvacet. Vyšlo to zrovna na víkend, na sobotu večer. To je znamení... V Americe bys bol plnoletej a to sa musí zapit'... Zachlastáme... Bachtale... Mnoho štěstí... Na zdraví a na šu*ačku... a podobný kecy, co jsem slyšel od kámošů. Paradoxně jsem své narozky nikdy moc neslavil. Obecně nejsem na ty předem naplánované oslavy. Prý bych se měl víc začlenit a být mezi svými.

A bylo to velký. Třináct lidí. Že by samotný počet byl předzvěstí budoucích událostí? Snažím se naprosto všude najít důvody a vysvětlení toho, co se stalo. Od těch racionálních po ty nejbizarnější. Každopádně těch racionálních je dostatek na to, abych si s klidným svědomím mohl říct, že jsem korunovanej vůl.

Byla to klasická rovnice s žádnou neznámou. Všem muselo být jasné, jak to dopadne. Horký letní večer – vybavuju si, že v rádiu mluvili o rekordních teplotách – v kombinaci s několika půllitry gambáce, panáčky a spoustou siláckých řečí a nějakým tím hulením k tomu rovná se velký problém.

Nechápu, co jsem si chtěl dokázat. Jasně, pívko na žízeň nebo při pokecu s kámoši musí být, ale nikdy, opravdu nikdy jsem toho nevypil tolik. Navíc ty panáky. Jako bych neměl žádnou záklopku, která by řekla dost. Možná to byl projev pozdní puberty, rebelie, vzepření se... Nikdy jsem nebyl žádný velký pařmen. A ke všemu mě moji „nej“ kámoši potopili. Takový dodatečný „narozeninový dárek“. Prý jsem během toho večera někomu dal jointa. Dal nebo prodal – to už si prý nepamatuji. Několik jich to dosvědčilo. Skoro nehulím. Jen si výjimečně potáhnu, když je příležitost. Ten večer jsem si dal práška. Ale to bylo všechno. Já a dealer? To je naprostý nesmysl.

Potom si pamatuju to auto. To už jsme šli domů, i když se nám vůbec nechtělo. *Noc je ještě mladá.* Já bych neukradl ani rohlík. Měl jsem ohromnou chuť všem ukázat, jak jsem „free“ a začleněnej. A klíče někdo nechal v zapalování! Znamení? *No jasně.* Chtěl jsem s tím autem jen trochu popojet. Ostatní mě hecovali jako nějakou sportovní hvězdu. Tak jsem nasedl, nastartoval a jel. Pak tam zničehonic byl ten kluk. Pak rána a nakonec světlo. Ne, nejdřív světlo, pak rána a až potom jsem ho viděl. Mám to pomotané. Když jsem vyšel z auta k tomu klukovi, všude byla spousta krve. Zachvátila mne panika. Nevzmohl jsem se na nic jiného než zatelefonovat. Nepamatuji se ani, kam jsem volal. Najednou se odněkud objevili lidi. Hemžili se všude kolem. A já viděl, jak nakládají jeho bezvládné tělo do vrtulníku. Nikdy nezapomenu na tu jeho zkrvavenou ruku, která visela z nosítka. A pak mám už do druhého dne totální okno. Každopádně si toho pamatuju víc, než bych chtěl.

Zmařil jsem život, naději, potenciál... Zabil jsem, aniž bych vůbec tušil koho. Určitě ještě chodil do školy. Co byl zač? A není to jedno? Není už vlastně všechno jedno?

Ve škole to byla megální pruda. Naštěstí jsme se s Řádkem zabavili jinak. Řádek je boreček. Všechno mu přijde husty a nikdy není proti ničemu, co navrhnou. Sedíme spolu už vod primy. Jeho jméno je Radek. Co ho můj ajfoun díky automatickým vopravám přejmenoval na Řádka, neřeknu mu jinak. Dneska sme se věnovali naší voblíbený činnosti. Hodnotili sme naše buchty vod 1 do 10. Jednička je přitom úplná masařka a desítka je našláplá pecka, laskonka, prostě super hadice.

„Řádku, představ si, že bys byl Austin Mahone a já Justin Bieber. Desítky by škemraly o naši pozornost.“

Poslední hodinu sem už fakt měl na háku, a tak sem navrhnul nahradit chemii něčím praktičtějším. Za deset minut už sme byli na našem voblíbeným místě za školou, v ulejšárně. Bylo tam menší stavení, kam nikdo moc nechoďil, u něj lavička schovaná za třema stromama. A hlavně z voken školy tam nebylo vůbec vidět. Tady sem si poprvé zapálil cígo. Čajíček. A pak sem si tu dal prvního jointa.